

Harjutis.

Keda?

1. Keda vaatab Tiin? Tiin vaatab liblikat.

2. Keda õpilased kuulavad?
Õpilased kuulavad õpetajat.

3. Keda armastab Juku? Juku armastab oma lemmikut.

Mida?

1. Mida loeb Üirve? Üirve loeb raamatut.

2. Mida täidab õpilane? Õpilane täidab tabelit.

Mida lehitses paiss? Paiss
lehitses kalendrit.

²⁰
19~~X~~37. Harjutis.

Kirjutar sõnad mitmuse
kaasaütlevas.

Leppadega, käppidega, kütti-
dega, käppadega, vakkidega, lat-
tidega, kodanikkudega, kirjanik-
kudega, memmedega, sellidega,
taludega, emadega, isadega,
telgedega, selgadega, purredega,
äkedega, tõugetega, lammastega,

kallastega, mätastega, ratastega.

Osastar kääne. ²⁴
19~~X~~37.

Ma loputan suud. Peod on
lõbusad. Kiilani on veel paljumaad.
Kiilaline jõi tassi teed. Põd val-
gustab kuu.

Harjutis.

Nimistar.
Kes? Mis?
Lepp.
Mitt.
Titt.
Kokk.

Amastar.
Kelle? Mille?
Leppa.
Miti.
Titi.
Koka.

Osastar.
Keda? Mida?
Leppa.
Mitti.
Titti.
Kokka.

Nimetar.
Kes? Mis?

P⁺ott.

Il⁺utt.

R⁺ott.

L⁺ukk.

J⁺utt.

K⁺utt.

Omastar.
Kelle? Mille?

P⁺oti.

Il⁺uti.

R⁺oti.

L⁺uku.

J⁺utu.

K⁺uti.

Osastar.
Keda? Mida?

P⁺otti.

Il⁺utti.

R⁺otti.

L⁺ukku.

J⁺uttu.

K⁺utti.

22.
19~~2~~37.

Küsimused.

- 1) Kellega elas Kluttkõrv koos?
- 2) Miks Klutt ei mõelnud magada
- 3) Miks sõimasid harakas ja

orav teineteist?

4) Mispärast oli Kluti uudishimu põnevil?

7) Miks oli Klutt surmahiruv?

9) Mispärast sai jäneseema kangelaase vahvuse?

7) Miks ei olnud jäneseema võidelnud au ja uhkuse pärast?

8) Miks lipsas jänesepojuke põõsastikku.

Teisipäeval, 26. oktoobril

Harjutis

Lootsikud⁺ ujuvad järvel. Mis⁺ ujuvad järvel? (M⁺) Lained⁺ kiigutavad lootsikuid⁺. Mida⁺ lained kiigutavad?

(D⁺) Mis⁺ palitül on kolm taskut⁺.

Mis⁺ on mu palitül? (M⁺) Mu taskud⁺ on päris tühjad? Mis⁺ on päris tühjad? (M⁺) Mõned teenijad⁺ väga virgad

Mis⁺ on väga virgad? (M⁺) Meil ei ole ühtki teenijat⁺. Mida⁺ meil ei ole? (D⁺) Uut raamatut⁺ ilustavad pildid⁺

Mis⁺ ilustavad raamatut? (M⁺) Mida⁺ ilustavad pildid? (D⁺)

Kaasalitler-k. kellega? millega?

Kellega mängib Maia? Maia mängib kassiga. Kellega lähneb Andu metsa? Andu lähneb karjaga⁺ metsa. Kellega jalutab Linda? Linda jalutab õega. Kellega künnab peremees? Peremees künnab hobusega.

Millega on hea aega viita? Raamatuga on hea aega viita. Millega teenija pühituba? Teenija pühit

tuba harjaga. Millega riisub Heino?
Heino riisub rehaga. Millega kam-
mit tütarlaps pääd? Tütarlaps
kammib kammiga pääd.

Sisseütler kääne vastab hüsi-
mustele **kellesse?** **millesse?** **kuhu?**
Kellesse uskus Jaan? Vanaisasse
uskus Jaan. **Millesse** lõi rai-
jaja kirre? **Puusse** lõi raijaja
kirre. **Millesse** kartis õpilane
sule? Tindipotti kartis õpilane
sule. **Kuhu** lendavad rändlin-

nud? Lõunamaale lendavad ränd-
linnud. **Kuhu** jooksis Ellen?
Ellen jooksis aeda.

Teisipäeval, 2. novembril.

Harjutis.

Lapsuke peitis enesese pääsasse.
Rändaja valis puhkepaigaks pääsa-
se paiga. Lusika küljest kukkus
suhkrusse paar tilka piima. Kes an-
dis teile isase kutsika ja emase
kassipoja? Ma olen läinud isasse.

aga mu noorem vend emasse.
Pereemand andis vaesele lapsele sub-
kruse saia. Mängijad valisid
mängukohaks mättase koha. Kal-
lake kali ankrusse! Lapsukesed,
"ärge astuge kanepisse! Vanake kaar-
tas riidese kinga porri.

4
37. Lestitler kääne vastab küsimus-
tele kelles? miller? kuis?

Harjutis.
Kelles oli tahe jalutama minna?
Lindas oli tahe jalutama minna.

Kelles põleb armastus oma ema
vastu? Pojas poleb armastus oma
ema vastu. Miller on Anette an-
dekas? Klaverimängus on Anette
andekas? Miller liikumine võib
saatuslikuks saada? Pimedas öös
liikumine võib saatuslikuks saada
Kuis magab koer? Kuudis magab
koer. Kuis viibides tunneb igaüks
südames rahu? Oma kodus vii-
bides tunneb igaüks südames rahu.

Reedel, 5. novembril.

Limatar <i>Kes? Mis?</i>	Amatar <i>Helle? Mille?</i>	Lisseitl. seesitl. kaasaitler.
sulane ⁺	sulase ⁺	sularesse, sul ⁺ lase, sular ⁺ ega
jär ⁺	järve ⁺	jär ⁺ verre, jär ⁺ ves, jär ⁺ vega
kalla ⁺	kalda ⁺	kald ⁺ asse, kal ⁺ das, kaldaga
lepp ⁺	lepa ⁺	lepa ⁺ sse, lepa ⁺ s, lepa ⁺ ga
kir ⁺ ves	kirve ⁺	kir ⁺ verre, kir ⁺ ves, kir ⁺ vega
vara ⁺	varre ⁺	var ⁺ resse, var ⁺ res, var ⁺ rega

Limatar <i>Kes? Mis?</i>	Amatar <i>Helle? Mille?</i>	Lisseitl. seesitl. kaasaitler.
vesi ⁺	vee ⁺	vee ⁺ sse, vee ⁺ s, vee ⁺ ga.
mees ⁺	mehe ⁺	mehe ⁺ sse, mehe ⁺ s, mehe ⁺ ga.
teivas ⁺	teiba ⁺	teiba ⁺ sse, teiba ⁺ s, teiba ⁺ ga
vesi ⁺ põhi	põhja ⁺	põhja ⁺ sse, põh ⁺ jas, põhja ⁺ ga
riie ⁺	riide ⁺	riide ⁺ sse, riide ⁺ des riidega
meel ⁺	meele ⁺	meele ⁺ sse, meele ⁺ les, meelega
kodu ⁺	kodu ⁺	kodu ⁺ sse, kodu ⁺ dus, kodu ⁺ ga

Nimetar <i>Kes? Mis?</i>	Osastar <i>Kelle? Mille?</i>	Liseseütlen. seesütl. kaasasütl.
+ peremees	+ peremehe	+ peremehesse, + peremehes, peremehega
+ käsi	+ käe	+ käesse, käes, + käega.
+ puutsild	+ puutsilla	+ puutsillasse, + sillas, puutsillaga.
+ õhtu	+ õhtu	+ õhtusse, õhtus, + õhtuga.
+ päevapalk	+ päevapalga	+ päevapalgarisse, + päevapalgas, päevapal- gaga.
+ kross	+ krossi	+ krossisse, kross- is, krossiga.

Esmapäeval, 8. novembril

Ilgutus.

Nimetar *Kes? Mis?* Osastar *Keda? Mida?*

+
Lerr,

+
serra,

+
Naine.

+
Naist.

+
Laps.

+
Last.

+
Ira.

+
Ira.

+
Lõna.

+
Lõna.

+
Habe.

+
Habet.

+
Vanamees.

+
Vanameest.

+
Vask.

+
Vaske.

+
Hõbe.

+
Hõbedat.

+
Kuld.

+
Kalda.

+
Vetemair^{IV}

+
Vetevaimu.

-Päru^vkirves.
 +Vetejumal.
 +Ar^vsi.
 +Päer^v.
 +Häämeel.
 +Lilm.
 +Vahutükk.
 +Laine.
 -Häbi.

-Pärukirve.
 +Vetejumalat.
 +Arja.
 +Päera.
 +Häämeelt.
 +Lilma.
 +Vahutükki.
 -Lainet.
 -Häbi.

Omastarvat käänet kutsutakse
 põhikäändeks. Selle käände abil
 saame moodustada (kar)teisi kääs
 deid peale ainuse nimetava,

osatava ja see lõputa sisseütla
 va

Liide gi kirjutatakse kaashää-
 likute l, m, n, r, v ja täishäälikute
 järele, aga liide hi kaashäälikute
 d, g, k, h, s, t, p järele.

Kui peremees linna sõitis hau-
 kus koer^{gi}. Lin^{gi} oli lipuehtes.
 Mem^{gi} mängis lastega kaasa.
 Kass^{ki} sõbrutses oma vaenlase
 koeraga. Läm^{ki} kustus tugevast
 pikrekärgatusest. Raam^{ki} oli

tindiplekke täis.

Neljapäeval, 11. novembril.
Harjutus.

Haige ei saanud undki silma.
Kumbki ei tea mulle paremat
anda. Lülgi tõrgub inetuid sõnu
üles tähendamast. Keppi maksab
palju raha. Likkki on niidisel
ajal kallis asi. Tõde ei põle tules-
ki. Ma ei märganud talle aitäh-
ki ütelda. Memmgi viidi tantri-

ma. Vendi ei saa venda lunasta-
da. Kas ta üldse tulebki siia.
Linnagi näis tukkuvat. Haige ei
võta itagi. Seda pesu ei pese seep-
ki puhtaks. Tärkki ei vasta iga
kord rumalale küsimusele.

Nimetan kes? mis?	Osastan kelle? mille?	Ilmaütlen kaasgäitlen, alakeütlen.	Leesütlen, seestütlen
Hundijahi, naabritalu,	Hundijahi, naabritalu,	Hundijahita, hundijahiga, hundijahile, naabritalitana, naabritalu- taluga, naabri- talule,	Hundijahis, hun- jahist, naabritalus, naab- ritalust.

Nimetar kes? mis?	Amastar kella? mille?	Thaütler, koe süttl. alaleütli	Leesütler, seestütler.
Koer,	Koera,	Koerata, koe- raga, koerale,	Koeras, koe- rast,
öö,	öö,	öota, ööga, ööle,	öäs, ööst,
lumi,	lume,	lumeta, lu- mega, lumele,	lumes, lumet,
Hunt,	hundi,	hundita, hundiga, hundile,	hundis, hun- dist,
jalg,	jälje,	jäljeta, jäljega, jäljele,	jäljes, jäljest,
inimene,	inimese,	inimesita, inimese- ga, inimesele,	inimeses, inime- sest,
püss,	püssi,	püssita, püssiga, püssile,	püssis, püssist,
nii,	nüia,	nüiata, nüiaga, nüiale,	nüias, nüiast.

Reedel, 12. november.	
Nimetar, kes? mis?	Osasastar, keda? mida?
Hunt,	Hunti,
ettervaatus,	ettervaatust,
samm,	sammu,
koer,	koera,
lumi,	lume,
paks,	paksu,
tehnik,	tehnikut,
uni,	und,
täis,	täit
kõht,	kõhtu,
kütt,	klitti,

Nimetar, kes? mis?

Osastar, keda? mida?

Regi,
mets,
koht,
kilomeeter,
jalg,
aeg,
inimene,
ring,
ajaja,
töö,
jaht,

Rege,
metsa,
kohta,
kilomeetrit,
jalga,
aega,
inimest,
ringi,
ajajat,
tööd,
jahti.

Laupäeval, 13. novembril.

Nimetar

Osastar

Lispeitli, seersitli,
seertitli, kaasa-
itli, ilmoitli.

Lepad,

Leppade,

Leppadesse, seppa-
des, seppadest, seppa-
radega, seppateta,

kapid,

kappide,

kappidesse, kap-
pides, kappidest,
kappidega, kappiteta,

kiitid,

kiittide,

kiittidesse, kiitti-
des, kiittidest, kiiti-
tidega, kiittideta,

käpad,

käppade,

käppadesse, käppa-
rades, käppadest,
käppadega, käppa-
teta.

Nimetar	Amastar	Lisseütl, seesütl, seestütl, kaasütl, ilmaütl.
Vokid,	Vokkide,	Vokkidesse, vokkidest, vokkidega, vokkideta
latted,	lattide,	lattidesse, lattidest, lattedega, lattideta
kodanikud,	kodanikkude,	kodanikkudesse, kodanikkudest, kodanikkudega, kodanikkudeta,
memmed,	memmede,	memmedesse, memmedest, memmedega, memmedeta,
sellid.	sellide.	sellidesse, sellidest, sellidega, sellideta.

Alaleütlerv k. vastab küsimustele
kellele? millele?

Teisipäeval, 16. novembril.

Nimetar	Amastar	Lisseütl. seesütl. seestütl. kaasütl. ilmaütl. alaleütl.
+Seljad,	+Selgade,	Selg ⁺ adesse, selg ⁺ ades, selg ⁺ adest, selg ⁺ adega, selg ⁺ adeta, selg ⁺ adele,
+rattad,	+rattaste,	ratt ⁺ astesse, ratt ⁺ astes, ratt ⁺ astest, ratt ⁺ astega, ratt ⁺ asteta, ratt ⁺ astele,
+mättad,	+mätaste,	mät ⁺ adesse, mät ⁺ astes, mät ⁺ astest, mät ⁺ astega, mät ⁺ asteta, mät ⁺ astele,

Nimetar	Omastar	lisreith, seereith, seest ith, kaaraitth, ilmaith, alakeith.
+Lambad.	+Lammaste.	Lamm ⁺ astesse, lamm ⁺ as- tes, lamm ⁺ astest, lamm ⁺ as- tega, lamm ⁺ asteta, lamm ⁺ - mastele.

Kesnädalal, 17. novembril.

Nimetar mitmus	Nimetar ainsus	Osastar mitmus
Eksiteed, pühapäevad, isad, rahvad, tütred,	Eksitees, pühapäev, isa, rahvas tütar,	Eksiteesid, pühapäevad, isad, rahvad, tütred,

Nimetar mitmus	Nimetar ainsus	Osastar mitmus.
vendad,	vend,	vendasid,
pered,	per,	peresid,
lilled,	lill,	lillesid,
lapsed,	laps	lapsi,
ajad,	aeg,	aegu,
jutud,	jutt,	jutte,
kojusõidud,	kojusõit,	kojusõite,
ilmad,	ilm,	ilmu,
tuuled,	tuul,	tuulesid,
luned,	lumi,	lumesid,
puud,	puu,	puid,
lumehanged,	lumehang,	lumehangesid,
kotid,	kott,	kotte
hobused.	hobune,	hobuseid.

Lõnade et, siis, kuid, aga,
vaid, nii et, sest et, sellepärast
et, kes, mis, kus, kirjutatakse.

Neljapäeval, 18. novembril.

Harjutis.

Peeter võiks hästi arvitada,
aga ta pingutab ennast liiga vähe.
Liisi võiks ilusasti kirjutada,
aga tal on liiga vähe kannatust.
Mari loeb hästi, aga ta kõneleb
liiga tasa. Paul võimleks hästi,

aga arst on tal selle keelnud.

Anna koostab häid kirjandeid, aga
ta kirjutab rapakalt.

Peeter võiks hästi arvutada, kuid
ta pingutab ennast liiga vähe. Liisi
võiks hästi kirjutada, kuid tal
on liiga vähe kannatust.

Miks vaatavad inimesed
kella.

Ena vaatab kella, et lapsed õi-
gel ajal äratada. Arst vaatab kel-
la, et kui palju haige pulss minu-

tis lööb. Kedurijuhth vaatab kella,
et õigel ajal jaamast välja sõita.
Õpetaja vaatab kella, **et** kui kaua
keegi õpilane testi kirjutab. Kaup-
mees vaatab kella, **et** pood õigel
ajal lahti teha. Õpilane vaatab
kella, **et** õigel ajal timndi jõuda.
Reisija vaatab kella, **et** millas ta
sihtpaama jõuab.

Reedel 19. novembril

Harjutis.

Jänesel on pikad tagajalad, **seepärast**
pärast ta võib hästi hüpata. Esi-

jalad on tal lühemad kui taga-
jalad, **seepärast** ta laseb kuker-
palli mäest alla joostes. Jänesel on
palju vaendasi, **seepärast** on ta
alati hädasohus. Tal on hääl kuul-
mine, **seepärast** ta kuuleb kõigeta-
sematki häält.